

ĐÀO LỆ HẰNG

Kỹ thuật sản xuất

THỨC ĂN CHĂN NUÔI

TỪ CÁC PHỤ PHẨM CÔNG, NÔNG NGHIỆP

AI NGUYÊN
HỌC LIỆU

08

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI

ĐÀO LỆ HẰNG

**KỸ THUẬT SẢN XUẤT
THỨC ĂN CHĂN NUÔI TỪ CÁC
PHỤ PHẨM CÔNG, NÔNG NGHIỆP**

**NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI
2008**

LỜI NÓI ĐẦU

Cùng với sự tăng trưởng mạnh mẽ của ngành chăn nuôi, nghề chế biến thức ăn chăn nuôi ở nước ta đã và đang phát triển nhanh chóng. Song sự tăng nhanh các nhà máy chế biến thức ăn công nghiệp cũng mới chỉ đáp ứng được khoảng 1/3 nhu cầu thức ăn cho tổng đàn gia súc trong cả nước. Hơn nữa, chất lượng thức ăn chưa được kiểm soát và nguồn nguyên liệu còn phụ thuộc nhiều vào ngoại nhập. Trong khi đó, với ưu thế là một nước nhiệt đới, quanh năm cây trái xanh tốt, ngành chăn nuôi Việt Nam luôn sẵn có nền tảng nguyên liệu vững chắc là nguồn thức ăn xanh phong phú và nguồn phụ phẩm công, nông nghiệp dồi dào. Trong những năm gần đây, khi đàn gia súc của Việt Nam tăng nhanh cả về số lượng và chất lượng, thì nhu cầu về thức ăn lại trở nên nóng bỏng bởi tập quán chăn thả và tận dụng theo mùa vụ đã không thể đáp ứng yêu cầu chăn nuôi đang trong xu hướng công nghiệp hoá hiện nay. Vì vậy, việc tận dụng phụ phẩm công, nông nghiệp làm thức ăn cho gia súc, đặc biệt là gia súc nhai lại ở nước ta vốn rất dễ thiếu thức ăn vào mùa đông, mùa khô là việc làm mang lại nhiều lợi ích và đảm bảo chăn nuôi hiệu quả.

Chế biến thức ăn cho gia súc từ các nguồn phụ phẩm là phương pháp chủ động thức ăn đơn giản và rẻ tiền, nhưng hiện tại chưa trở thành tập quán, thói quen và tư duy chính thức của người chăn nuôi nên trên thực tế việc phát triển nguồn thức ăn này còn khá nhiều hạn chế.

Cuốn sách "Kỹ thuật sản xuất thức ăn chăn nuôi từ các phụ phẩm công, nông nghiệp" giới thiệu những phụ phẩm công, nông nghiệp thông dụng nhất có thể sử dụng hiệu quả làm thức ăn chăn nuôi hiện nay. Đồng thời cuốn sách cũng phổ cập những phương pháp đơn giản, dễ làm, ít rủi ro nhất để bà con nông dân có thể tự chế biến được ngay tại nông hộ lượng thức ăn cho đàn gia súc của mình. Từ đó, góp phần giảm giá thành sản phẩm, chăn nuôi an toàn, tăng sức cạnh tranh, thúc đẩy ngành chăn nuôi, ngành trồng trọt cùng phát triển và góp phần tích cực vào bảo vệ môi trường.

Dù có nhiều cố gắng nhưng chắc chắn cuốn sách không tránh khỏi những hạn chế. Rất mong nhận được những ý kiến đóng góp của đồng nghiệp và độc giả.

Tác giả

CHƯƠNG I

GIÁ TRỊ VÀ TIỀM NĂNG KHAI THÁC PHỤ PHẨM CÔNG, NÔNG NGHIỆP LÀM THỨC ĂN CHĂN NUÔI

I - LỢI ÍCH CỦA VIỆC CHẾ BIẾN PHỤ PHẨM LÀM THỨC ĂN CHĂN NUÔI

Phụ phẩm nông nghiệp là những sản phẩm phụ thu được từ cây trồng và thường chiếm một tỷ lệ sinh khối lớn.

Ở các nước nhiệt đới, nguồn phụ phẩm cây trồng rất phong phú và đa dạng. Nếu thu gom được các nguồn phụ phẩm này và sử dụng các phương pháp chế biến thì người chăn nuôi sẽ chủ động được nguồn thức ăn (rất đa dạng, đảm bảo tính ngon miệng và cung cấp dinh dưỡng đầy đủ) quanh năm cho đàn gia súc của mình.

Thông thường các phụ phẩm này thường nghèo chất dinh dưỡng, hàm lượng chất xơ cao nên ở các nước phát triển loại thức ăn này thường không được chú ý mà họ chủ yếu phát triển công nghệ trên đồng cỏ với những ưu thế có sẵn về địa hình, trình độ kỹ thuật và công nghệ giống tiên tiến.

Song các nước đang phát triển như nước ta, nguyên liệu về thức ăn và đặc biệt là thức ăn thô xanh cho vật nuôi nhai lại còn nhiều khó khăn vì:

- Đất đai hạn hẹp, đất canh tác còn thiếu và thoái hoá nhiều nên khả năng mở rộng diện tích trồng cỏ, tăng diện tích cây thức ăn thô xanh chậm và mất tương xứng với nhu cầu phát triển chăn nuôi.

- Khả năng nhập khẩu nguyên liệu thức ăn còn hạn chế, tồn tại nhiều e ngại về chất lượng thức ăn, nâng cao giá thành sản phẩm và kém tính chủ động cho người chăn nuôi.

- Việc trồng cỏ, cây thức ăn thô xanh còn gặp nhiều khó khăn về kỹ thuật, hệ thống tưới tiêu và công tác giống nên chưa lan rộng được khắp nước.

Vì vậy, việc tận dụng phụ phẩm nông nghiệp tạo thêm nguồn thức ăn cho gia súc giá thành rẻ đang được coi là vấn đề có tính chiến lược.

Việt Nam vốn chưa có ưu thế về đồng cỏ, tập quán chăn thả tự nhiên mà nguồn lợi thức ăn tự nhiên lại đã và đang cạn kiệt nhanh chóng, trong khi thế mạnh của một nước nhiệt đới là cây trái quanh năm, phụ phẩm nông nghiệp và phụ phẩm của các ngành công nghiệp mía đường, hoa củ quả sấy,... rất phong phú nhưng chưa được tận dụng, các phụ phẩm không được sử dụng đó đã gây ô nhiễm môi trường.